

κάμανε άλικανο να δώσω ένα κανε ποτήρι νερό στη μάνα μου, στη δύστυχη την ήρωίσα, που θυσίασε τὰ πάντα για τους άλλους, που έδω κ' ένα χρόνο ακόμη, με τὸ ένα ποδάρι στον τάφο, πολεμοῦσε κι αγωνιζότανε για τους ανάξιους, χωρίς να βγάλει κανένα παράπονο για τὴ σκληρότη και τὴν άπονη τύχη της, παρὰ μόνο να θλιβεται πὼς θὰ πεθάνη πιά, πὼς τότες δὲ θὰ μπορῆ να τρέχει να βοηθῆ τους δικούς της, να βοηθῆ τὸ παιδί της!»

Κλάμα δὲν εἶτανε, ἔσο ἔτσι μιλοῦσε ὁ Δεουδῆς, εἶτανε σωστὸ ἀναφυλλητὸ που λὲς να τοῦ ξέσκιζε τὰ στήθια του σὲ δυὸ κομμάτια. "Ἐθῆγαλε τὸ μαντίλι του, στέγνωσε τὰ μάτια του και ξακολούθησε ἡσυχά ἤσυχα.

— «Πρέπει ὅμως ἀπαρχῆς και με συντομία να νάκουσῆς τὴν ἱστορία της μάνας μου και τὴ δική μου.»

Και άρχισε. Ἐπὸ τότες και ὡς τὸ τέλος πηρατήρησα κάτι πολὺ περίεργο. Ἰσια με κει ὁ λόγος του μπερδεμένος, ἀσύνταχτος, ἀσυνέδετος. Μου τὰ ξεφούρνιζε χωρίς συνέχεια, σὰ να τοῦ πολεμοῦσανε, σὰ να τοῦ πολιορκιοῦσανε ἔσα ἔπαθε, ἔλα μαζί, τὸ κεφάλι του, σὰ να τοῦ τὸ κάνανε ἄνω κάτω. Ἰσως ἀπτό, ἐπειδὴ ὁ δύστυχος, σωριάζοντας ἕνα ἱστορικὸ ἀπάνω σὲ μιὰ σκέψη και μιὰ σκέψη ἀπάνω σ' ἕνα ἱστορικὸ, πάσκιζε να φτάσῆ σὲ κανένα συμπέρασμα που να μου ξηγήσῆ τὸ φένο του και ἡ ξήγησή δύσκολη, ἀφοῦ ἀπικιτοῦσε κάποια φιλοσοφία, δὲν εἶχε ὅμως τὴ συνήθεια να φιλοσοφῆ, δὲν ἀσκήθηκε, σκούνταρτε, σφῆρτζωνε τὸ νοῦ του, ἐνῶ ἄμα ὁ λόγος για τὰ γνωστά του τὰ φαιμελικά, τὰ σπιτικά του, τὴ μάνα του, τὸν μπαμπά του, ἔσο κι ἂν τοῦ καίγανε τὴν καρδιά, ἔτρεχε ἡ κουδέντα του νερό. Πολὺ πολὺ διασκεδαστικά βέβαια πὼς δὲ μου φανῆκανε ἔσα μου ἀράδιασε. Μὰ τὰ γάπησε τὰφτί μου, γιατί ἔλα τους μυριζανε τὴν ἀλήθεια, μιὰν ἀλήθεια ταπεινή, ἀπλή, ἔσο θέλεις, πάντα ἔμως ἀλήθεια, κ' ἐνοιωθες μέσα να σπαταρῆ μιὰ ψυχὴ ἀθρώπινη, ἂν και μικρὸς ὁ ἄθρωπος ὁ ἔσιος.

(Ἐκόλουθη)

ΨΥΧΑΡΙΣ

BIBLIOPOLAEION

Α. Γ. ΧΑΤΖΗΛΑΟΥΚΑ

LIVRES D' OCCASION

Ἰδρυθὲν τῷ 1889 ὁδὸς Σταδίου — 34

Ἅλα σας τὰ βιβλία, ἐπιστημονικά και μὴ. Ἡ εὑρητε καινούργη και μεταχειρισμένα εὑθηνά. Κατάλογος ἀποστέλλεται δωρεάν. ΑΓΟΡΑΖΟΝΤΑΙ βιβλία και βιβλιοθήκαι.

ΣΤΗ ΣΚΥΡΟ

Μου εἶπες πὼς πήγες ἄλλοτε στὴν Κούμη και πὼς λυπήθηκες, που δὲν εἶδες και τὴ Σκύρο. Μου ἔδωκα τὴν ὑπόσχεσή πὼς, σὺν ἔκναρχόμουνα ἔδω, θὰ σοῦ γραφα και για τὸ νησί αὐτό. Και μ' εὐχαρίστησή μου σήμερα τὸ κάνω.

Για τὴ Σκύρο φεύγουν ἀπ' τὸν Περαιά, δυὸ φορὲς τὴ βδομάδα βαπόρια. Πιάνουνε πρώτα στὴν Κούμη και παίρνοντας 10 μίλλια τὴν ὡρα, σὲ δυόμισῆ ἀπὸ ἐκει ὡρες, φτάνουνε στὴ Λιναριά, τὸ κυριώτερο τοῦ νησιοῦ λιμάνι. Στὴν Κούμη θὰ πήγες «διὰ ξηρῶς» ἀπ' τὸ Ἄλιβέρι. Ὅμορφος ἔ δρόμος αὐτός, σὺν τύχη μάλιστα κ' εἶναι πρασινομένα τ' ἀμπέλια, που περνάει ἀνάμεσὸ τους. Ἐλλά πιὸ βαθύτερη ἐντύπωση θὰ σοῦ ἀφήσῆ ἡ θάλασσα, που οὔτε τὴ φοβάσαι οὔτε σὲ πιάνει. Ἡ περάσῆς διπλα ἀπ' τὸν Κάβο-Ντόρο, τὸν Καφηρέα τῶν ἀρχαίων, κ' ἡ μανισμένη πνοή του, που βαθειά ἀναταράζει και με τους ἀφρούς της ἀσπρίζει τὰ γαλανὰ νερά, που στάθησαν τὸ μνημα τοῦ γονιοῦ τοῦ Θησέα, θὰ σὲ κάμη να ἀπολάψῆς και να θαμάσῆς ἔλο τὸ ἄγριο μεγαλεῖο του.

Ἡ Λιναριά πέφτει ἀριστερὰ τῆς Κούμης. Εἶναι καλὸ λιμάνι, κ' ἔχει συνουκισμὸ ἀπὸ καμιά πενήντακρια σπίτια. Εἶναι δυὸ ὄρες μακριὰ ἀπ' τὴν πόλη τῆς Σκύρου. Ὁ δρόμος, φουκαμένος ἀπ' τῶν μουλαιῶν τις πατησιές, εἶναι στενός, ἄλλοῦ ἀνηφορικὸς και ἄλλοῦ ἔσιος. Περνάει ἀπὸ ἀμπέλια και χωράφια και φτάνοντας σὲ τέλος τοῦ δρόμου, θὰ ξαγναντίσῆς τὴ Σκύρο με τὰ κάτασπρα σπίτια της. Ἐγγλά στενή και χαμηλά πλατύτερη. Ἐὰ σπίτια της, που φαίνονται σὰ χιμένα ἀπ' τὴν κορφή τοῦ βουνοῦ σὲς πλαγιές του, ἀπλώνονται περισσότερο κατὰ τὸ βασίλειμα και τὴ νοτιά. Στὴν κορφή εἶναι ἡ ἀρχαία Ἐκρόπολη. Τὴν ἔξωνεν ἄλλοτε κλαστικὸ κάστρο, ἀπὸ μεγάλες ἐξάγωνες πελεκητὲς πέτρες και με πυργιὰ μισοστρόγγυλα, και σὲ μερικὰ μέρη διακρίνονται ἀκόμα τὰ Πέμελά τους, κ' ἔφτανε ὡς τὴ θάλασσα, σὲ ἀνατολικὸ μέρος τοῦ νησιοῦ, που ἀπέχει μισὴ ὡρα ἀπ' τὴν Πόλη.

Ἡ Σκύρος εἶναι τὸ νοτιώτερο ἀπ' τις Βορινές Σποράδες νησι και βρίσκεται κατὰ τὸ ἀνάτελμα τῆς Εὐβοίας. Εἶναι περσότερο μακριὰ παρὰ πλατύ. Ἐχει περίμετρο 65 μίλλια. Ἐπλώνεται ἀπὸ τὸ Β. Δ. σὲ Β. Α. Για να περάσῆ περὶς ἀπ' τὸ βοριὰ σὲ νοτιὰ χρειάζονται 1½ ὄρες και ἀπ' τὸ ἀνάτελμα σὲ βασίλειμα ἄλλες 8. Σ' ἕνα μέρος ἔμως, που ἡ ἀνατολικὴ και δυτικὴ θάλασσα σχηματίζουνε κόλπους, τὸ Ἐχιλλι δηλ. και τὴν Καλαμίτσα, εἶναι τὸ στε-